

PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
USTALEŃ
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
W MIEJSCOWOŚCI LICHNOWY,
GMINA CHOJNICE

Autor: mgr inż. Marta Wiśniewska

SPIS TREŚCI:

1. Przedmiot opracowania
2. Cel i zakres pracy
3. Podstawy prawne i materiały wyjściowe
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy
5. Powiązania z innymi dokumentami
6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu
7. Opis projektowanego zagospodarowania
8. Ocena warunków zagospodarowania terenu określonych w projekcie mpzp wynikających z potrzeb ochrony środowiska
9. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych
10. Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi
11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko
12. Przewidywane metody analizy skutków realizacji projektowanego dokumentu – częstotliwości jej przeprowadzania oraz rozwiązania alternatywne do projektu planu
13. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest prognoza zmian w środowisku wynikających z ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Podstawę stanowi Uchwała Nr XXVIII/344/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Lichnowy, gm. Chojnice.

Teren objęty mpzp ten znajduje się w województwie pomorskim, w południowej części Gminy Chojnice, w sąsiedztwie wsi Angowice i Granowo oraz w odległości około 4 km od granic miasta Chojnice. Powierzchnia obszaru objętego projektem mpzp wynosi **około 33** ha.

Projekt planu został wykonany przez Biuro „URBANISTA”, generalny projektant Maciej Kornalewski, ul. Wybickiego 42, 86–300 Grudziądz.

Potrzeba opracowania prognozy do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wynika z art. 51 ust. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., Poz. 1235 z późn. zm.) oraz z art. 17 pkt. 4 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r., poz. 647, ze zm.).

2. CEL I ZAKRES PRACY

Celem prognozy jest określenie i ocena skutków dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, które mogą wyniknąć z projektowanego przeznaczenia terenu, objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem – obejmuje analizę uwarunkowań naturalnych i antropogenicznych ustaleń planu w miejscowości Lichnowy, gmina Chojnice, a także potencjalny wpływ na środowisko (możliwe przekształcenia) wynikający z realizacji ustaleń planu.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., Poz. 1235 z późn. zm.),

i zgodnie z powyższym artykułem zawiera, określa, analizuje i ocenia:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko,

- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego składa się z części tekstowej i graficznej.

Zakres jest zgodny z warunkami określonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chojnicach oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku. Ponadto w związku z koniecznością uzyskania niezbędnych opinii i uzgodnień oraz wyłożeniem projektu planu miejscowego wraz z niniejszą prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski, które będą rozpatrywane.

Należy jednak zaznaczyć, że niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko nie jest i nie zastępuje procesu przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w rozumieniu art. 59-65 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., Poz. 1235 z późn. zm.).

– nie jest również raportem oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu art. 66-70 ww. Ustawy.

3. PODSTAWY PRAWNE I MATERIAŁY WYJŚCIOWE

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., Poz. 1235 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r., poz. 647, ze zm.) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. Poz. 21) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.
5. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627 z późniejszymi zmianami) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.
6. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1205).
7. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391, 951, z 2013 r. poz. 21, 228.).
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981, z 2013 r. poz. 21.)
9. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.

10. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012r. poz. 1109).
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji powietrzu (Dz. U. Nr 25, poz. 150),
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. Nr 0, poz. 81).
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2013r. Poz. 1302).
15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 640)

oraz Uchwały Rady Gminy Chojnice:

16. Uchwała Nr XXVIII/344/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Lichnowy, gm. Chojnice
17. Uchwała Nr XI/100/2011 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 30 czerwca 2011r. w sprawie uchwalenia ZMIANY – aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice”,

Materiały planistyczne i publikacje:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjętego Uchwałą Nr XI/100/2011 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia ZMIANY – aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice”.
2. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice” Proeko - Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych, Gdańsk 2011 r.
3. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Chojnice dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Proeko - Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych, Gdańsk 2009 r.
4. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Chojnice dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (aktualizacja i uzupełnienie) 2011, Proeko - Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych, Gdańsk 2011 r.
5. Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Lichnowy, gmina Chojnice, mgr inż. Marta Wiśniewska, Grudziądz wrzesień 2013 r.
6. Strategia Ekorozwoju Gminy Chojnice przyjęta Uchwałą Nr XXIX/468/2002 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 14 czerwca 2002 r.
7. Informacja z rejestru gruntów dla terenów objętych planem
8. Raporty o stanie środowiska województwa pomorskiego za lata 2004-2011, WIOŚ w Gdańsku.
9. Wykaz obiektów gminy Chojnice wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa

pomorskiego, listopad 2009 r.

10. Wykaz obiektów gminnej ewidencji zabytków.
11. Wykaz gminnych stanowisk archeologicznych,
12. Kondracki J., Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno – geograficzne. Wyd. PWN Warszawa 2011r.
13. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych Polski – A. Kleczkowski 1996 r.
14. Zasoby bazy danych Urzędu Gminy Grudziądz dotyczące m. in. granic własności, wypisy z rejestru gruntów.
15. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
16. „Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014”
17. Obowiązujący Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla gminy Chojnice.
18. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.
19. Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami województwa pomorskiego.
20. Mapa geologiczna Polski, Szkic geologiczno-inżynierski.
21. Mapa geomorfologiczna.
22. Mapa hydrogeologiczna.
23. Mapa glebowo-rolnicza.
24. Mapa waloryzacji i kształtowania środowiska przyrodniczego gminy Chojnice.
25. Głapa W., Korzeniowski J.I., *Mały leksykon górnictwa odkrywkowego*, Wydawnictwa i Szkolenia Górnicze Burnat&Korzeniowski, Wrocław, 2005.
26. gminachojnice.com.pl/
27. www.goportal.gov.pl

Opracowanie poprzedzono analizą materiałów źródłowych oraz wizją w terenie.

Załączniki graficzne:

Mapa sytuacyjno – wysokościowa w skali 1:1 000

4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W prognozie zastosowano metodę opisową i kartograficzną. Podczas sporządzania prognozy punktem odniesienia był istniejący stan środowiska na terenie gminy Chojnice. W pierwszym etapie opisano elementy środowiska, które mogą być narażone na oddziaływania wskutek realizacji ustaleń planu. W drugim etapie dokonano prognozy oddziaływań na środowisko. Opracowanie ma formę opisowo-kartograficzną i jest uzupełnione obserwacjami terenowymi. Wnioskowanie o wpływie prac na poszczególne składowe środowiska oparto na identyfikacji przyczyn i wzajemnych uwarunkowań, które wynikają zarówno z zakresu planowanych prac, jak i naturalnych warunków występujących na analizowanym terenie.

Prognoza była wykonywana w trakcie opracowania projektu mpzp. Wyniki ustaleń prognozy proponuje się uwzględnić przy zapisach projektu mpzp.

5. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla którego sporządzono niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko, respektuje ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice w sferze dyspozycji przestrzennych i zasad oraz kierunków zagospodarowania terenów.

Na terenie mpzp obowiązuje również plan zgodnie z uchwałą Rady Gminy w Chojnicach Nr XXVIII/452/2002 z dnia 26 kwietnia 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową i usługi działki nr 305/4 we wsi Lichnowy, gm. Chojnice (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 67, poz. 1524).

Zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Uchwałą Nr XI/100/2011 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 30 czerwca 2011r. w sprawie uchwalenia ZMIANY – aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice” teren wsi Lichnowy, objęty mpzp predysponowany jest pod zabudowę mieszkaniową.

Wskazane przeznaczenie oraz zagospodarowanie terenów objętych mpzp jest zgodne z obowiązującym studium Gminy Chojnice.

Projekt zmiany mpzp w pełni nawiązuje do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych odnośnie rozwiązań w gospodarce ściekowej.

6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

6.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Teren objęty mpzp, jak i cała gmina Chojnice, położony jest we południowo-wschodniej części województwa pomorskiego, w powiecie chojnickim. Geograficznie południowa część gminy, dla którego części terenu sporządzany jest mpzp, znajduje się w obrębie mezoregionu fizycznogeograficznego Borów Tucholskich Zachodnich, a południowa część w granicach Pojezierza Krajeńskiego. Środowisko przyrodnicze Pojezierza Krajeńskiego jest w znacznym stopniu zantropizowane. Wynika to przede wszystkim z użytkowania rolniczego większości terenu oraz z gospodarczego charakteru lasów.

Gmina wiejska Chojnice leży w strefie leśno-pojeziernej, na obszarach o bardzo wysokich walorach środowiska przyrodniczego, z preferencjami do rozwoju turystyki oraz rolnictwa ekologicznego (w północnej części gminy) i wysokotowarowej gospodarki rolnej (w części południowej). Teren gminy leży w obrębie, wyróżnionych w Planie województwa, obszarów wymagających szczególnej polityki proturystycznej, wskazanych do rozwoju turystyki kwalifikowanej i agroturystyki.

Warto podkreślić, że strukturę ekologiczną na obszarze gminy uzupełniają duże fragmenty, planowanych w koncepcji sieci ekologicznej województwa, elementów sieci: korytarza ekologicznego doliny Brdy rangi regionalnej oraz płata ekologicznego Borów Tucholskich rangi krajowej. Płat ten przechodzi na obszar woj. kujawsko-pomorskiego i łączy się korytarzami ekologicznymi dolin z lasami Pojezierza Wałeckiego i Doliny Noteci. Stanowi on regionalny element składowy większej jednostki Pojezierza Południowopomorskiego – o randze ponadregionalnej. Obszar tworzące sieć ekologiczną pełnią rolę ważnych węzłów stabilizujących funkcjonowanie środowiska oraz kształtujących warunki ekologiczne życia mieszkańców. Pd.- wsch. fragment gminy wchodzi w skład leśnego kompleksu promocyjnego Bory Tucholskie.

Wg regionalizacji klimatycznej Polski (Woś 1999) gmina Chojnice położona jest w regionie wschodniopomorskim, wyróżniającym się na tle innych największą liczbą dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną, z dużym zachmurzeniem, a także pogodą przymrozkową bardzo chłodną z opadem i z drugiej strony małą liczbą dni bardzo ciepłych z opadem.

6.1.1. Ukształtowanie powierzchni terenu

Południowa część gminy położona jest w obrębie wysoczyzny morenowej, w przewadze falistej, z licznymi obniżeniami wytopiskowymi i rozcięciami erozyjnymi. Powierzchnia terenu

wysoczyzny wznosi się od ok. 140 – 170 m n.p.m. Jej ukształtowanie urozmaicają zagłębienia wytopiskowe i rozcięcia erozyjne. Ze względu na małe nachylenia stoków spływ powierzchniowy nie powoduje istotnego zagrożenia erozyjnego gleb, z wyjątkiem nielicznych stoków o nachyleniach powyżej 10°, użytkowanych jako grunty orne.

W podłożu przeważają gliny i gliny piaszczyste z przewarstwieniami piaszczysto-żwirowymi. Miąższość gliny morenowej zmniejsza się w kierunku sandru, niemniej w tej strefie występują korzystniejsze warunki siedliskowe.

W dnach zagłębień wytopiskowych o płytkim zaleganiu zwierciadła pierwszego poziomu wody podziemnej wykształciły się torfy i twory mułowo-torfowe.

W obrębie utworów piaszczysto-gliniastych, w związku ze zmienną budową geologiczną i zróżnicowaną przepuszczalnością glin, pierwszy poziom wód podziemnych występuje na zróżnicowanej głębokości i jest z reguły nieciągły.

Ukształtowanie powierzchni terenu w rejonie wsi Lichnowy charakteryzuje wysoczyzna morenowa falista. Występuje morena denna w podłożu w przewadze piasków gliniastych i gliny akumulacji glacialnej, rzadziej piaski luźne i żwiry.

Wg „Rejestracji i inwentaryzacji naturalnych zagrożeń geologicznych na terenie całego kraju (ze szczególnym uwzględnieniem osuwisk oraz innych zjawisk geodynamicznych)” oraz informacji Starostwa Powiatowego w Chojnicach na terenie gminy Chojnice nie występują zarejestrowane tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Teren objęty jest stosunkowo płaski (poza terenem po wyrobisku). Wysokość bezwzględna terenu objętego mpzp wynoszą od około 160,0 m n.p.m do 170 m n.p.m.

W granicach gminy Chojnice znajdują złoża kruszyw naturalnych: *Chojniczki, Moszczenica, Moszczenica II, Lichnowy I.*

Na terenie objętym planem nie ma udokumentowanych eksploatowanych ani perspektywicznych złóż surowców mineralnych.

6.1.2. Warunki glebowe.

Gleby, podobnie jak rzeźba terenu, wykazują zróżnicowanie, uzależnione od jednostki geomorfologicznej.

Rozległe powierzchnie w krajobrazie południowej części gminy Chojnice zajmują agrocenozy - grunty orne i ugory. Żyzne, bogate w składniki pokarmowe gleby uwarunkowały zestaw preferowanych upraw oraz towarzyszące im zbiorowiska chwastów segetalnych. Ugory pokrywa uboga roślinność z gatunkami ruderalnymi.

Zabudowie wiejskiej towarzyszą ogrody i sady, ze stosunkowo bogatymi zestawem roślinności. Są to zarówno typowe zbiorowiska ruderalne, jak też rośliny hodowane – ogrodowe.

Skrajnym przykładem dewastacji pokrywy roślinnej są wyrobiska materiału piaszczystego i żwirowego całkowicie jej pozbawione lub z różnymi stadiami sukcesji roślinności ruderalnej.

W rejonie wsi Lichnowy występują gleby brunatne właściwe oraz gleby brunatne kwaśne i wylugowane (wykształcone na piaskach gliniastych lekkich i słabogliniastych) oraz nieużytki. Występują następujące kompleksy rolniczej przydatności gleb:

- pszenno-dobry,
- pszenno-wadliwy,
- żytni (żytnio-ziemniaczany) bardzo dobry, żytni,
- żytni (żytnio-ziemniaczany) dobry,
- żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby

Na terenie objętym planem dokonuje się zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy III na cele nierolnicze i nieleśne o łącznej powierzchni **około 7 ha** na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi znak GZ.tr.057-602-284/14 z dnia 16 lipca 2014r.

6.1.3. Wody powierzchniowe i podziemne.

Obszar objęty mpzp, jak i cała gmina, położony jest w zlewni rzeki Brdy w dorzeczu Wisły. Gmina wyraźnie dzieli się na część północną – atrakcyjną turystycznie i krajobrazowo, ze znacznymi obszarami leśnymi, licznymi jeziorami, rzekami i strumieniami (Brda, Zbrzyca, Chocina, Czerwona Struga), unikalnymi krajobrazami. Dominującą rolę odgrywają wnętrza jezior Charzykowskiego i Krasieńskiego.

Brda – lewy dopływ Wisły, wypływa z Jeziora Smołowego, położonego w środkowej części Pojezierza Bytowskiego w odległości kilku kilometrów na wschód od Miastka, na wysokości 181 m n.p.m. Długość rzeki wynosi 238 km, powierzchnia jej dorzecza 4661 km², a średni spadek 0,697‰. Na obszarze gminy Chojnice rzeka przepływa przez jeziora: Charzykowskie, Długie, Karasińskie, Witoczno i Małe Łącko i przyjmuje dopływy: Strugę Jarcewską, Strugę Czerwoną i Strugę Siedmiu Jezior (uchodzące do Jez. Charzykowskiego), Chocinę (uchodzącą do Jez. Karsieńskiego), Zbrzycę (uchodzącą do jez. Witoczno).

We wsi Lichnowy znajduje się jezioro usytuowane przy ulicy Jeziornej oraz drobne zbiorniki wodne. Najbliższym dużym zbiornikiem wodnym jest Jezioro Ostrowite usytuowane około 2km od terenu objętego mpzp.

Południowa część terenu gminy znajduje się w zasięgu GZWP 128 *Ogorzeliny* (zweryfikowany) oraz jego strefy ochronnej (OO).

Ujęcie wody w Lichnowych (znajdujące się poza obszarem objętym mpzp) posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości $Q = 80,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego Nr OS 6223/2/ 225/01 z dnia 05.03.2001 określa pobór wód w ilości:

$$Q_{\text{śr.dob.}} = 278,9 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob.}} = 350,2 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.godz.}} = 28,6 \text{ m}^3/\text{h}$$

Ujęcie składa się z 2 studni głębinowych, stacji uzdatniania i zbiornika wyrównawczego.

Studnie : Nr 1 o głębokości 56,0m ustalone zasoby eksploatacyjne

Nr 2 o głębokości 55,0m

$$Q_{\text{eksploat.}} = 30,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

Stacja wodociągowa:

- 3 odżelaziacze

- chlorator

- pompownia II⁰ – zwarte urządzenie hydroforowe

Zbiornik wodociągowy $V = 100 \text{ m}^3$

Stacja wodociągowa w Lichnowych to nowy obiekt gwarantujący dostarczanie wody o najwyższych parametrach jakościowych.

6.2. Jakość środowiska i zagrożenia

6.2.1. Powietrze atmosferyczne

W odniesieniu do stanu powietrza atmosferycznego wg badań WIOŚ Gdańsk w 2011r. strefę pomorską w województwie sklasyfikowano na podstawie wyników pomiarów automatycznych pasywnych dla dwutlenku siarki i pomiarów automatycznych dla tlenków azotu i ozonu. Średnie roczne stężenia SO₂ wahały się od 1,67 µg/m³ do 20,3 µg/m³. Dla obu substancji nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu, również dla ozonu

(wyrażonego jako AOT 40) nie odnotowano przekroczenia poziomu docelowego. W strefie pomorskiej wystąpiły stężenia ozonu przekraczające poziom celu długoterminowego.

Na terenie gminy Chojnice głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego są linie elektroenergetyczne i stacje bazowe telefonii komórkowej. Przez południową część gminy przebiegają napowietrzne linie WN 110 kV.

Pozostałe źródła promieniowania elektromagnetycznego to:

- cywilne stacje radiowe o mocy około 10 W;
- urządzenia nadawcze, diagnostyczne będące na wyposażeniu wojska, policji, straży pożarnej, pogotowia i innych podmiotów.

6.2.2. Hałas

Hałas i wibracje stanowią specyficzne formy uciążliwości antropogenicznych dla środowiska, wpływając przede wszystkim na warunki życia ludności i funkcjonowanie organizmów zwierzęcych. Źródła hałasu związane są przede wszystkim ze skupiskami ludności i formami jej działalności gospodarczej. Na terenie gminy Chojnice wyróżnić można cztery typy źródeł hałasu:

- hałas komunikacyjny – drogowy i kolejowy;
- hałas przemysłowy;
- hałas osiedlowy;
- hałas rekreacyjny.

Na terenie gminy Chojnice głównymi źródłami uciążliwości pogarszającymi warunki akustyczne, oprócz ruchu na głównych drogach pojazdów samochodowych, są obiekty produkcyjne i usługowe. Potencjalnymi źródłami hałasu są tereny zabudowy lotniskowej i ośrodki rekreacyjne, szczególnie wzdłuż brzegów jezior.

6.2.3. Wody

Według badań WIOŚ Gdańsk w 2011r. stan ekologiczny rzeki Brdy na odcinku od wypływu z Jez. Końskiego do wpływu do Jez. Charzykowskiego odpowiadał II klasy jakości, a stan ekologiczny klasyfikował się jako dobry.

Jakość wód jezior na terenie gminy Chojnice badana jest okresowo przez WIOŚ w Gdańsku. Jezioro Ostrowite usytuowane najbliżej terenu wsi Lichnowy posiada I klasę czystości.

Tabela 1. Jakość wód w jeziorach na terenie gminy Chojnice

Jezioro	Rok badań	Klasa czystości	Kategoria podatności na degradację
Charzykowskie	2003	II	II
Karsińskie	2003	II	II
Witoczno	2003	II	poza kategorią
Dybrzk	2003	II	poza kategorią
Łąckie	2003	II	II
Ostrowite		I	
Niedźwiedz	1986	I	
Wegner	1982	poza klasą	
Śluza	2003	II	poza kategorią
Śpierzewnik	2004	III	III

Źródło: Raporty o stanie środowiska w województwie pomorskim w 2003 i 2004 r., Raport o stanie środowiska województwa bydgoskiego w 1997 r.

6.3. Flora i fauna

Na terenie objętym mpzp występuje roślinność związana z antropogenicznym wykorzystaniem terenu.

Obszar porośnięty jest wzdłuż dróg drzewami pospolitymi, a także krzewami i trawami.

Teren objęty projektem mpzp ma charakter wiejski (lasy, grunty orne, trwałe użytki zielone).

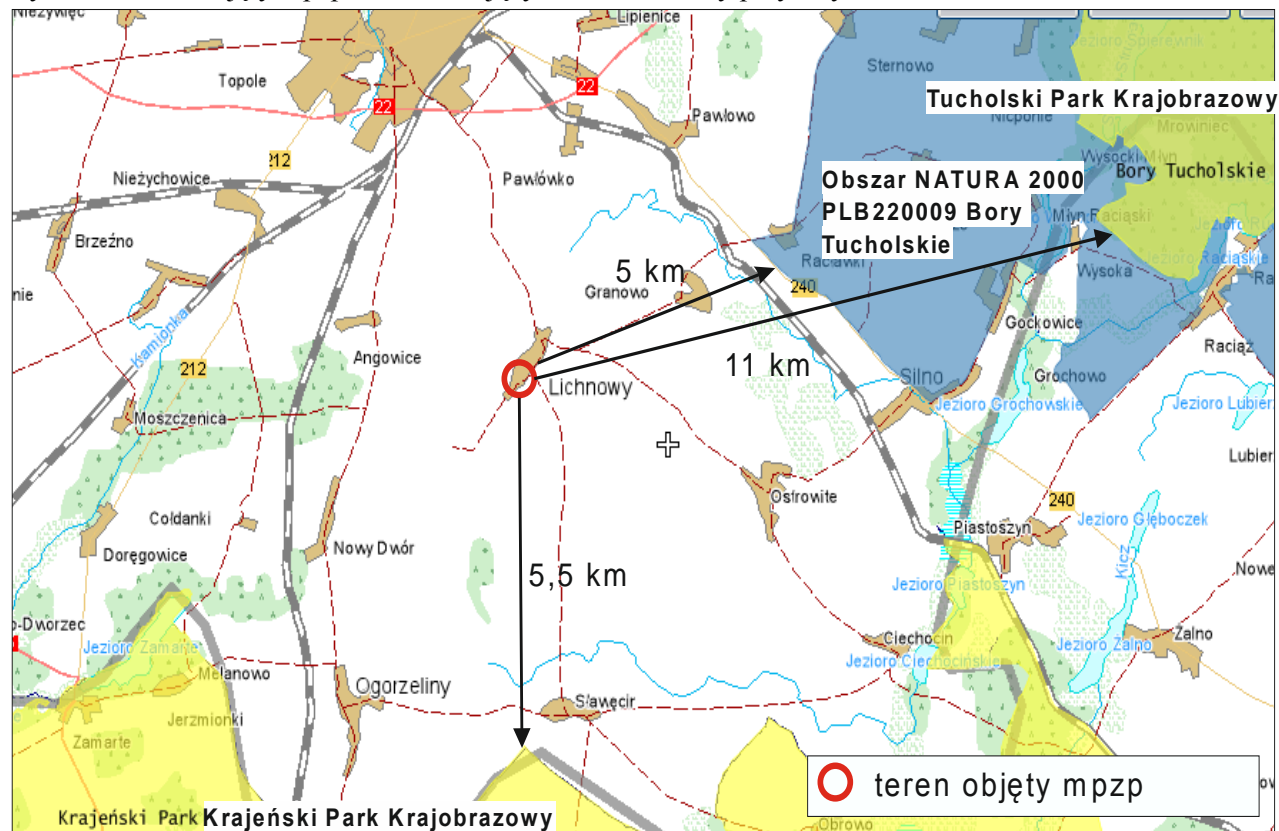
Występują tereny rolnicze, nieużytki, zbiorniki wodne. Wieś Lichnowy i jej otoczenie charakteryzuje się małym udziałem lasów.

Fauna gminy Chojnice, zwłaszcza w zalesionej części północnej i środkowej, jest bogata i urozmaicona. Najlepiej rozpoznana została ona na obszarach objętych formami ochrony przyrody. Ocenia się, że poszczególne elementy środowiska przyrodniczego funkcjonują prawidłowo.

6.4. Obszary prawnie chronione oraz formy ochrony przyrody na obszarach objętych mpzp

Obszar opracowania nie jest bezpośrednio objęty żadną formą ochrony prawnej w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Nie jest również proponowany do włączenia do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Rys nr 3. Teren objęty mpzp na tle istniejących form ochrony przyrody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.geoportal.gov.pl

Najbliższe obszary chronione terenu objętego mpzp na podstawie powyższej ustawy to:

- Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, „Bory Tucholskie” PLB 220009 znajdujący się około 5 km od granicy terenu objętego mpzp,
- Krajewski Park Krajobrazowy – w odległości około 5,5 km od terenu objętego mpzp,
- Tucholski Park Krajobrazowy – w odległości około 11 km od terenu objętego mpzp,

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Bory Tucholskie” PLB 220009

Na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Bory Tucholskie” PLB 220009. Obszar specjalnej ochrony ptaków „Bory Tucholskie” PLB220009, utworzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 dnia 27.10.2008 r. (Dz. U. Nr 198, poz. 1226), obejmuje obszar 322535,8 ha, położony w województwach kujawsko-pomorskim i pomorskim, w tym na terenie gminy Chojnice 11341,5 ha. W obrębie obszaru występuje co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Gniazduje tu 107 gatunków ptaków. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik, kania czarna, kania ruda, podgorzałka, puchacz, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, zimorodek, żuraw, gągoł, nurogęs, tracz długodzioby; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje błotniak stawowy. W okresie wędrówek występuje, co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego łabędzia krzykliwego (do 400 osobników) i żurawia (do 1800 osobników na noclegowisku). Zagrożenie dla obszaru stanowią: eksploatacja torfu, kredy, piasku; zmiany stosunków wodnych, zagrożenie eutrofizacją siedlisk oligotroficznymi; presja turystyczna, zabudowa lotniskowa, zabudowa rozproszona, kłusownictwo, drapieźnictwo ze strony norki amerykańskiej, odpady, ścieki, zanieczyszczenie wód, zakładanie upraw plantacyjnych (borówka amerykańska).

W mpzp wyznaczono strefę „A” ochrony konserwatorskiej (która stanowi część historycznego układu ruralistycznego wsi Lichnowy) na rysunku planu, obejmującą część obszaru objętego planem.

Na terenie objętym mpzp nie odnotowano występowania stanowisk archeologicznych. W przypadku odkrycia lub w trakcie realizacji inwestycji przedmiotu, który posiada cechy zabytku lub wykopaliska archeologicznego należy zabezpieczyć znalezisko i niezwłocznie powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

6.5. ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Teren objęty mpzp ten znajduje się w województwie pomorskim, w południowo – wschodniej części Gminy Chojnice, w sąsiedztwie wsi Angowice, Ciechocin i Granowo oraz w odległości około 3,5 km od granic miasta Chojnice. Powierzchnia obszaru objętego projektem mpzp wynosi **około 33** ha. Rejon wsi Lichnowy posiada charakter typowo wiejski.

Teren stanowią użytki rolne (RIIIb, RIVa, RIVb, RV, RVI) uprawiane, pastwiska trwałe (PsIV, PsVI), użytki rolne zabudowane, grunty zadrzewione i zakrzewione, porośnięte roślinnością niską oraz nieużytki, wody stojące.

Obszar planu obejmuje ulice: Szkolną, Angowicką, Osiedle Bączkowo, Sławęcińską oraz Główną.

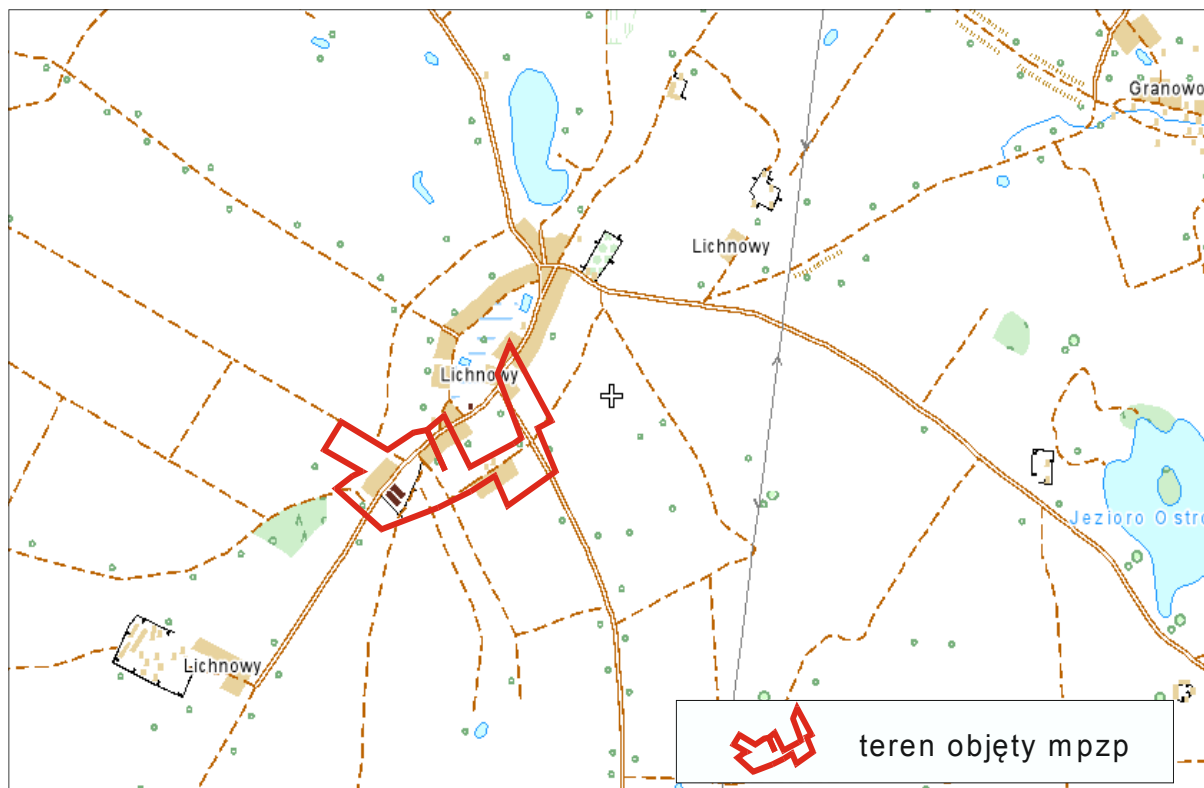
Na terenie objętym opracowaniem znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa, usługowa, szkoła i boisko szkolne.

W rejonie projektu planu znajduje się również wyrobisko poeksploatacyjne surowców mineralnych, które w sposób naturalny podlega stopniowej sukcesji, porastając roślinnością ruderalną, na obrzeżach drzewami i krzewami. Po wschodniej wyrobiska występują zbiorniki wód stojących.

W sąsiedztwie badanego terenu znajduje się:

- na północ – kościół, cmentarz, jezioro
- na południe – tereny rolne uprawiane
- na zachód – tereny rolne uprawiane
- na wschód – tereny rolne uprawiane

Rys. nr 2. Wyrus z mapy topograficznej z zaznaczonym orientacyjnie terenem mpzp, skala 1 : 20 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.geoportal.gov.pl

Fot. nr 1. Widok na ulicę Szkolną.

Fot. nr 2. Widok na ulicę Angowicką

Fot. nr 3,4. Teren wyrobiska

Źródło: Fotografie własne – maj 2013r.

Na terenie wsi ścieki wód opadowych i roztopowych odprowadzane są powierzchniowo na teren działek.

Zaopatrzenie w wodę na terenie wsi Lichnowy odbywa się za pomocą sieci wodociągowej.

Ścieki komunalne z rejonu miejscowości Lichnowy odprowadzane są do oczyszczalni miejskiej w Chojnicach.

Odpady z rejonu wsi Lichnowy są wywożone na składowisko odpadów zlokalizowane terenie gminy Chojnice w miejscowości Nowy Dwór koło Angowic.

Przez teren mpzp przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia.

W sąsiedztwie terenu objętego mpzp nie ma zakładów mogących potencjalnie bądź zawsze oddziaływać negatywnie na środowisko.

6.6. Tendencje zmian w środowisku w przypadku BRAKU mpzp

W przypadku braku mpzp pozostawienie przedmiotowego obszaru zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego spowoduje, że nadal będzie możliwe określenie zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenu na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (zgodnie z art.1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

W przypadku braku planu pozostawiając tereny rolnicze w dotychczasowym zagospodarowaniu może w przyszłości doprowadzić do całkowitej degradacji terenu bądź może zostać on poddany rozwojowi i stopniowej sukcesji różnego typu działalności.

7. OPIS PROJEKTOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA PLANU

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru części wsi Lichnowy zawiera informacje dotyczące przeznaczenia terenu, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Określa parametry i

wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy. W projekcie mpzp wyszczególnione zostały również ustalenia odnoszące się do modernizacji, rozbudowy oraz budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, a także sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

Ustalenia projektu planu:

- 1) **RU** – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych;
- 2) **RM** – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych;
- 3) **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 4) **MN/U** – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej;
- 5) **U** – tereny zabudowy usługowej;
- 6) **UO/US** – tereny zabudowy usług oświaty, tereny sportu i rekreacji;
- 7) **US/ZP** – tereny sportu i rekreacji, tereny zieleni urządzonej publicznej;
- 8) **ZP** – tereny zieleni urządzonej publicznej;
- 9) **ZO** – tereny zieleni ogrodowej;
- 10) **WS** - tereny wód powierzchniowych śródlądowych;
- 11) **IT** – tereny infrastruktury technicznej;
- 12) **KP** – tereny komunikacji, parking publiczny;
- 13) **KDZ** – tereny komunikacji, droga publiczna zbiorcza;
- 14) **KDL** – tereny komunikacji, droga publiczna lokalna;
- 15) **KDD** – tereny komunikacji, droga publiczna dojazdowa;
- 16) **KDW** – tereny komunikacji, droga wewnętrzna.

Tabela nr 2. Planowane przeznaczenie obszaru mpzp z uwzględnieniem powierzchni pod projektowane funkcje.

PRZEZNACZENIE	POWIERZCHNIA (HA)	UDZIAŁ (%)
Pod RU	0,52	1,6
pod RM	2,61	8,0
pod MN	10,74	33,0
pod MN/U	5,27	16,2
pod U	0,20	0,6
pod US/ZP	1,99	6,1
pod UO/US	1,68	5,2
pod ZP	1,48	4,5
pod ZO	1,20	3,7
pod WS	0,40	1,2
pod KDD	1,92	5,9
pod KDW	0,89	2,7
pod KDZ	1,50	4,6
pod KDL	0,67	2,1
pod KP	0,18	0,5
pod IT	0,43	1,3
RAZEM	32,55	100,0

Teren objęty mpzp w miejscowości wynosi 32,55 ha. Analizując powyższą tabelę stwierdza się, że najwięcej terenów (ponad 30%) w mpzp przeznacza się pod funkcję mieszkaniową jednorodzinną, a pod zabudowę zagrodową i obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych około 11%. Następnie około 16% predysponuje pod zabudowę mieszkaniowo – usługową, a pod komunikację około 16%. Natomiast pod zabudowę usługową (w tym usług oświaty, tereny sportu i rekreacji) przeznacza się zaledwie 5% obszaru.

Niezwykle istotne jest to, iż ponad 17% obszaru przeznacza się pod tereny zieleni urządzonej publicznej, ogrodowej, tereny sportu i rekreacji oraz wody powierzchniowe śródlądowe.

Należy również zauważyć, że ponad 60% terenów w mpzp pod zabudowę jest już zainwestowana. Planowane funkcje stanowią zatem w tym przypadku uzupełnienie i kontynuację istniejącego dotychczas zagospodarowania.

Przez teren mpzp przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN150/6,3MPa wybudowany w 1989r., obowiązują przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013r. (Dz.U.2013 poz.640) w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie – w szczególności załącznik nr 2 tabela nr 1.

Na obszarze planu znajduje się wyrobisko poeksploatacyjne, podlegające naturalnej sukcesji, które wymaga rekultywacji.

Zgodnie z Normą PN-G-07800:2002 określa pięć ogólnych kierunków rekultywacji:

- rolny: do zagospodarowania rolniczego, np. grunty orne, sady,
- leśny: do zagospodarowania leśnego, np. lasy produkcyjne, lasy ochronne,
- komunalny: do celów komunalnych, np. parki, obiekty sportowe,
- wodny: pod zbiorniki wodne oraz budowę tych zbiorników,
- specjalny: do zagospodarowania na inne cele niż na rekultywacji rolnej, leśnej, komunalnej oraz wodnej

Aktualne zagospodarowanie okolic wyrobiska, czyli zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz znajdujące się w pobliżu obiekty użyteczności publicznej (szkoła) predysponują teren wyrobiska do objęcia go **komunalnym kierunkiem rekultywacji**.

W/w teren do dokonaniu procesu rekultywacji w mpzp przeznacza się pod teren sportu i rekreacji oraz pod teren zieleni urządzonej publicznej.

8. OCENA WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU OKREŚLONYCH W PROJEKCIE MPZP WYNIKAJĄCYCH Z POTRZEB OCHRONY ŚRODOWISKA

8.1 TWORZENIE WARUNKÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, W TYM OCHRONA WÓD I GLEBY, POWIETRZA, BIORÓŻNORODNOŚCI:

Dla terenów przeznaczonych MN, MN/U, U, RU, RM zgodnie z ustaleniami projektu mpzp:

- w zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się zaopatrzenie z gminnej sieci wodociągowej;
- w zakresie gospodarki ściekami sanitarno-bytowo-gospodarczymi, ustala się odprowadzanie do sieci kanalizacji sanitarnej;
- w zakresie odprowadzania wód opadowych, w tym z ulic, parkingów, utwardzonych placów, ustala się odprowadzanie powierzchniowo, po odpowiednim podczyszczeniu, lub do sieci kanalizacji deszczowej;
- gospodarka odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się realizację miejsca gromadzenia i selektywnej zbiórki odpadów;
- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów odrębnych;

- dopuszcza się budowę stacji transformatorowych w zależności od potrzeb, lokalizacja stacji transformatorowych w terenach publicznych, ogólnodostępnych;
- dopuszcza się realizację urządzeń z zakresu odnawialnych źródeł energii (np.: kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła);
- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- dopuszcza się realizację inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z zastrzeżeniem:
 - a) dopuszcza się inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacji oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej na całym obszarze objętym planem,
 - b) dopuszcza się lokalizację inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wyłącznie w terenach oznaczonych symbolem **38U lub 42RU**;
- nakaz stosowania nasadzeń rodzimych gatunków drzew i krzewów;
- zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska w zakresie poziomów hałasu ustala się, że tereny oznaczone:
 - a) symbolami MN należą do terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
 - b) symbolami RM, MN/U, RU należą do terenów mieszkaniowo-usługowych;
 - c) symbolem UO/US, US/ZP należą do terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- nakaz zachowania alei drzew wzdłuż ulicy Sławęcińskiej (zgodnie z rysunkiem planu), dopuszcza się:
 - a) wycinkę drzew w celach pielęgnacyjnych oraz kształtowania alei drzew,
 - b) wycinkę drzew w celach dostępu komunikacyjnego do działek budowlanych,
 - c) wycinkę drzew w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu;
- nakaz zachowania zbiornika wodnego (w terenach WS) oraz systemu melioracji wodnych (w terenach 3KDD, 8KDD, 12US/ZP) zgodnie z rysunkiem planu, dopuszcza się:
 - a) regulację stosunków wodnych, w szczególności zapewnienie właściwego stanu melioracji wodnych, w tym urządzeń systematycznej sieci drenarskiej,
 - b) przebudowę i uregulowanie brzegów,
- nakaz rekultywacji wyrobiska oraz jego otoczenia w terenie 12US/ZP:
 - a) dopuszcza się niwelację terenu,
 - b) nakaz zabezpieczenia terenu przed osuwaniem się,
 - c) wyznacza się strefę ograniczeń zabudowy od wyrobiska w odległości 20,0m, zgodnie z rysunkiem planu,
 - d) w odległości maksymalnie 20,0m od granicy wyrobiska obowiązuje zakaz budowy obiektów budowlanych do czasu wykonania rekultywacji terenu dających możliwość budowy obiektów budowlanych,
 - e) dopuszcza się zabudowę i zagospodarowanie terenu wyłącznie po zrehabilitowaniu gruntu.
- wprowadza się ochronę walorów krajobrazowych wsi Lichnowy, poprzez nakaz stosowania parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu jak w ustaleniach szczegółowych dla poszczególnych terenów.

Realizacja ustaleń planu nie może być przyczyną zupełnej degradacji wartości przyrodniczej obszaru, jednak każda zmiana sposobu zagospodarowania terenu z przeznaczeniem na cele antropogeniczne wiąże się z wpływem na środowisko przyrodnicze. Charakter i rozmiar oddziaływań zależy od przeznaczenia i wielkości elementu tworzącego zmianę w środowisku.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu mpzp nie będzie oddziaływała znacząco na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, gdyż na terenie objętym mpzp na podstawie dostępnych danych i wizji lokalnych nie stwierdzono potencjalnego występowania gatunków chronionych i ich siedlisk (wymienionych w odpowiednich rozporządzeniach Ministra Środowiska dotyczących ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów) oraz cennych siedlisk przyrodniczych, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2013r. Poz. 1302).

W żaden sposób ustalenia planu nie ingerują również w gatunki zwierząt i roślin objętych ochroną, ponieważ na danym terenie ani w jej pobliżu one nie występują.

Ustalenia mpzp nie ingerują na Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB220009 Bory Tucholskie usytuowanego w odległości około 5 km terenu mpzp.

Na terenie mpzp, jak i w najbliższym położeniu nie przewiduje się sytuowania zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zakwalifikowanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (dz. U. 2002r. Nr 58, poz.535), zmienionym rozporządzeniem Ministra Gospodarki (Dz. U. 2006r. Nr 30, poz. 208). Nie dokonuje się zatem analizy i oceny przewidywanego znaczącego oddziaływania, w tym oddziaływania w/w obiektów, gdyż na danym terenie mpzp, jak i w sąsiedztwie nie przewiduje się ich sytuowania.

8.2. OCHRONA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH I KULTUROWYCH:

W mpzp wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej (która stanowi część historycznego układu ruralistycznego wsi Lichnowy) na rysunku planu, obejmującą część obszaru objętego planem.

Respektowanie ustaleń planu z zakresu zasad ochrony środowiska i kultury (wraz z pozostałymi, dotyczącymi zasad zagospodarowania terenu) powinno zabezpieczyć w odpowiednim stopniu ochronę wartości przyrodniczych i krajobrazowych obszaru objętego opracowaniem oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa.

9. OCENA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYCH

9.1 ZGODNOŚĆ Z UWARUNKOWANIAMI OKREŚLONYMI W OPRACOWANIU EKOFIZJOGRAFICZNYM

Rozpatrywany obszar, pod względem fizjograficznym, charakteryzuje się względnie dobrą przydatnością pod projektowane funkcje.

Na terenie objętym zmianą mpzp występują względnie dogodne warunki geologiczno – inżynierskie – grunty są o dobrej nośności, wody gruntowe występują przeważnie na głębiej niż 2,0 m,

Pod względem charakterystyki podłoża gruntowego są to grunty nośne, nadające się do posadowienia wszelkiego rodzaju obiektów budowlanych na fundamentach bezpośrednich.

W chwili obecnej, poszczególne komponenty środowiska naturalnego, z uwagi na istniejący sposób zagospodarowania, nie wykazują wyraźnych zanieczyszczeń. Najbardziej narażonymi na zanieczyszczenia są następujące komponenty środowiska przyrodniczego: powietrze atmosferyczne (pyły, gazy z ogrzewania budynków, technologiczne oraz ruchu samochodów), klimat akustyczny (hałas komunikacyjny i komunalno-bytowy) i powierzchnia ziemi.

Zaprojektowane funkcje, przy zachowaniu wszystkich zakazów i nakazów dotyczących ochrony środowiska, nie powinny stwarzać zagrożenia dla środowiska przyrodniczego oraz zdrowia i życia ludzi.

9.2. ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA

Ustalenia planu respektują wymogi określone w przepisach ogólnych i szczegółowych z zakresu ochrony środowiska.

10. OCENA WPLYWU PROJEKTOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ZDROWIE LUDZI

Realizacja ustaleń planu nie może być przyczyną zupełnej degradacji wartości przyrodniczej obszaru, **jednak każda zmiana sposobu zagospodarowania terenu z przeznaczeniem na cele antropogeniczne wiąże się z wpływem na środowisko przyrodnicze.** Charakter i rozmiar oddziaływań zależy od przeznaczenia i wielkości elementu tworzącego zmianę w środowisku.

Realizacja ustaleń planu nie będzie także skutkowała transgranicznym oddziaływaniem na środowisko.

W związku z realizacją projektowanego przeznaczenia obszaru objętego mpzp dla terenu wsi Lichnowy w środowisku przyrodniczym prognozuje się zmiany wywołane przez nowe tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usług i komunikacji.

W przypadku respektowania przepisów planu, nie powinny nastąpić znaczące zmiany w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego obszaru. Natomiast liczyć się należy ze skutkami negatywnymi, takimi jak:

- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do istniejącego stanu zagospodarowania;
- zasadniczemu zwiększeniu liczby mieszkańców stałych (tereny **MN, RM**) oraz osób przebywających okresowo (pracownicy, klienci – tereny **U, RU**), z czym wiąże się zwiększony pobór wody podziemnej, zwiększenie ilości odpadów i ścieków komunalnych,
- wzrost natężenia ruchu kołowego (nowoprojektowane drogi, dojazdowe), co spowoduje zwiększenie natężenia hałasu komunikacyjnego, ilości spalin,
- powstanie hałasu bytowego (sąsiedzkiego),
- zmianie warunków mikroklimatycznych – zmniejszenie przewietrzania terenu przez wprowadzenie zabudowy, zwiększenie emisji ciepła do atmosfery, pochodzącego z ogrzewania budynków.
- w przypadku terenów zabudowy zagrodowej **RM** w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych może nastąpić potencjalne zwiększenie powstawania uciążliwości związanych z użytkowaniem tych obiektów, tzn. wytwarzanie zanieczyszczeń stałych (obornik), ciekłych (gnojowica, gnojówka) oraz gazowych (odory), które mogą przedostawać się do środowiska gleby, wody i powietrza.

Z kolei do pozytywnych skutków zalicza się:

- zachowanie udziału powierzchni biologicznie czynnej dla terenów:
 - tereny wód powierzchniowych śródlądowych **4WS, 13WS, 14WS, 25WS, 45WS** – **100%**;
 - tereny zieleni ogrodowej **6ZO, 11ZO, 20ZO, 34ZO** – **minimum 80%**;
 - tereny zieleni urządzonej publicznej **5ZP, 26ZP, 31ZP, 36ZP, 56ZP, 61ZP, 64ZP** - **minimum 70%**;
 - tereny sportu i rekreacji, tereny zieleni urządzonej publicznej **12US/ZP** – **minimum 70%**

- zabudowy zagrodowej **1RM, 16RM, 57RM** – minimum **60%**;
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **7MN, 28MN, 33MN, 55MN, 58MN, 66MN** – minimum **60%**;
 - tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej **17MN/U, 24MN/U, 37MN/U, 40MN/U, 44MN/U, 52MN/U, 60MN/U, 63MN/U** – minimum **40 %**;
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **9MN, 15MN, 19MN, , 47MN, 51MN, 53MN** – minimum **30%** (z wyjątkiem terenu **30MN**, gdzie udział powierzchni biologicznie czynnej wynosi minimum **5%**);
 - tereny zabudowy zagrodowej **18RM, 41RM, 46RM, 50RM** – minimum **30 %**
 - tereny zabudowy usługowej Szkoła, tereny sportu i rekreacji **29UO/US** – minimum **30%**;
 - tereny zabudowy usługowej **38U** – minimum **30%**
 - tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych **42RU** – minimum **30%**
- racjonalne wykorzystanie terenów wsi Lichnowy, które nie naruszy zwartych kompleksów uprawnych;
- zagospodarowanie terenu po dawnym wyrobisku surowców mineralnych uatrakcyjni i uporządkuje rejon wsi Lichnowy.

Niezwykle pozytywnym aspektem ustaleń w mpzp jest również zachowanie alei drzew przy ulicy Sławęcińskiej.

Poniżej w formie tabelarycznej wskazano potencjalne zgeneralizowane oddziaływanie ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie ludzi, gdzie:

„ + ” oznacza występowanie oddziaływania,

„ - ” oznacza brak oddziaływania

Tabela nr 3. Oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi ustaleń projektu zmiany planu

KOMPONENT ŚRODOWISKA	ODDZIAŁYWANIE										
	rodzaj				czas					przestrzeń	
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	lokalne	ponadlokalne
Ludzie	-	+	+	-	-	-	+	+	-	+	-
Flora i fauna, różnorodność biologiczna	+	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-
System przyrodniczy, (Natura 2000, pozostałe formy ochrony przyrody)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wody	-	+	+	-	-	+	-	-	+	+	-

Powietrze	+	-	+	-	+	-	-	-	+	+	-
Gleby (powierzchnia ziemi)	+	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-
Klimat	-	+	+	-	-	+	-	-	+	+	-
Zabytki i dobra materialne	-	+	+	-	-	+	-	-	+	+	-
Krajobraz	+	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-

Analizując zanotowane w tabeli wyniki z przeprowadzonej oceny wpływu realizacji mpzp na poszczególne komponenty środowiska należy stwierdzić, że planowane funkcje i zagospodarowanie terenu na całym obszarze objętym opracowaniem spowodują w niewielkim stopniu ingerencję w środowisko przyrodnicze, ze względu na aktualne zagospodarowanie terenu objętego mpzp.

Analiza ocen poszczególnych elementów środowiska pozwala stwierdzić, że w większości będą to zmiany mało znaczące i średnio znaczące. Realizacja planu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na którykolwiek z elementów środowiska, przeciwnie w przypadku respektowania zapisów planu, zwłaszcza w kwestii dotyczącej nakazu podłączenia wszystkich obiektów do sieci kanalizacyjnej powinna nastąpić jego poprawa.

Podsumowując – w przypadku przestrzegania przepisów planu, nie powinny nastąpić znaczące zmiany w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego obszaru, a występowanie kolizji powinno być minimalizowane. Projekt planu zakłada restrykcyjne ustalenia w sposobie zagospodarowania terenu oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, mające na celu kształtowanie zamierzonego zagospodarowania w sposób planowy i racjonalny z punktu widzenia zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń planu nie będzie skutkowała transgranicznym oddziaływaniem na środowisko.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Za podstawowe ustalenia projektu mpzp obszaru dla miejscowości Lichnowy przyjęto, że w pełni uwzględnia on kierunki i zasady polityki przestrzennej, określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice. Ustalone warunki zagospodarowania terenu, wynikają z potrzeb ochrony środowiska oraz prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody, które zawarte zostały w przepisach ogólnych i szczegółowych tekstu planu.

Zgeneralizowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, zmniejszanie lub kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko naturalne, w tym zdrowie ludzi w odniesieniu do **terenu objętego mpzp** zestawiono poniżej:

- kompleksowo chronić środowisko przyrodnicze na całym obszarze;
- w zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się zaopatrzenie z gminnej sieci wodociągowej;
- w zakresie gospodarki ściekami sanitarno-bytowo-gospodarczymi, ustala się odprowadzanie do sieci kanalizacji sanitarnej;
- w zakresie odprowadzania wód opadowych, w tym z ulic, parkingów, utwardzonych placów, ustala się odprowadzanie powierzchniowo, po odpowiednim podczyszczeniu, lub do sieci kanalizacji deszczowej;
- gospodarka odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się realizację miejsca gromadzenia i selektywnej zbiórki odpadów;

- dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów odrębnych;
- zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych lub zbiorczych źródeł ciepła;
- dopuszcza się realizację urządzeń z zakresu odnawialnych źródeł energii (np.: kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła);
- w celu zapewnienia bezpieczeństwa zachować strefę 20m od terenu wyrobiska;
- należy uwzględnić strefę ograniczeń zabudowy 50m od cmentarza znajdującego się poza obszarem objętym mpzp zgodnie z przepisami odrębnymi.

W odniesieniu do istniejącego na terenie mpzp gazociągu wysokiego ciśnienia DN150/6,3 MPa, po analizie przeznaczenia i zagospodarowania terenu oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. 2013 r. poz. 640) oraz w związku z opinią Polskiej Spółki Gazownictwa sp. zo.o. Oddział w Gdańsku, Zakład w Bydgoszczy (przy piśmie z dnia 23.12.2014r.) - w celu zachowania bezpieczeństwa ustalono w planie strefę kontrolowaną o szerokości 40m (po 20m w obie strony od jego osi). Wprowadzona strefa dotyczy budynków mieszkalnych jednorodzinnych. W przypadku innych obiektów terenowych szerokość strefy kontrolowanej i ograniczenia w niej obowiązujące należy przyjąć zgodnie z ww rozporządzeniem.

Przy ulicy Pawłowskiej znajduje się ujęcie wody pitnej. Ujęcie to, jak i jego strefa ochronna znajduje poza terenem objętym mpzp. W wyniku respektowania ustaleń mpzp nie przewiduje się zagrożenia dla jakości wody pitnej. Rozwiązaniem, które przewiduje skuteczną ochronę wód jest między innymi zapis w planie nakazujący odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej.

W projekcie planu uwzględniono rozpoznanie zagrożeń miejscowych i pożarowych oraz dokonano stosownej analizy możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych w zakresie zaopatrzenia wodnego do celów przeciwpożarowych oraz dróg pożarowych i dojazdów do planowanej zabudowy, m.in. przewidziano rozbudowę sieci wodociągowej, a także wprowadzono nowy układ komunikacyjny zapewniający dojazd do działek i właściwe dla danej zabudowy szerokości dróg.

12. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO PROJEKTU PLANU

Analiza wariantowa środowiskowo – przestrzenna

Analizę wariantową przeprowadza się w oparciu o zasadę prewencji i przezorności, która zawiera racjonalne rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie lub wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych.

Tabela nr 4. Analiza wariantowa

WARIANT	OPIS WARIANTU	SKUTKI WARIANTU	OCENA WARIANTU
I	Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Wzrost rozbudowy mieszkalnej oraz różnego typu działalności	Niedostateczny, nie zaspokajający potrzeb mieszkańców

WARIANT	OPIS WARIANTU	SKUTKI WARIANTU	OCENA WARIANTU
II	Realizacja projektu zgodnie z ustaleniami mpzp	Sprecyzowanie przeznaczenia danego terenu oraz jego funkcji	Wskazany
III	Realizacja alternatywnego rozwiązania	Wprowadzenie innej funkcji danego terenu było by niezgodne z polityką przestrzenną zawartą studium gminy oraz uwarunkowaniami przyrodniczymi	Niedostateczny

Zaproponowane w projekcie planu miejscowego rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenu, sposobu jego zagospodarowania, warunków dla projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej, gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru.

Proponuje się zatem wprowadzenie do ustaleń projektu planu propozycji przedstawionych w punkcie 11 prognozy, mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Metoda analizy realizacji projektowanego dokumentu (projektu mpzp) polega na ocenie potencjalnego oddziaływania oraz skuteczności przewidywanych w ustaleniach projektu planu działań zapobiegających, ograniczających, kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi.

System monitorowania zmian zachodzących w omawianej przestrzeni opierać się powinien na okresowej ocenie przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym tego obszaru, zaś za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie w zakresie: Monitorowaniem stanu środowiska zajmują się powołane do tego instytucje (WIOŚ, WSSE i inne).

W niniejszym opracowaniu stan i funkcjonowanie środowiska, w tym analizowanego rejonu wsi Lichnowy przedstawia się na podstawie danych zawartych w rocznych „Raportach o stanie środowiska w województwie pomorskim”, opracowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie w zakresie:

- poziomów hałasu w zasięgu dróg (według przepisów odrębnych);
- stanu powierzchni biologicznie czynnej (wg przepisów odrębnych).

13. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko jest sporządzana obowiązkowo dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Niniejsze opracowanie zostało sporządzone dla potrzeb projektu mpzp.

Opracowanie to poddaje analizie stan środowiska przyrodniczego obszaru, jego zagrożenia i potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń planu. Stan środowiska przyrodniczego na omawianym obszarze jest dobry.

Celem planu jest określenie zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenu na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy.

Projekt planu wskazuje ponadto zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Przedmiotem opracowania jest prognoza zmian w środowisku przyrodniczym wynikających z ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru objętego Uchwałą Nr XXVIII/344/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Lichnowy, gm. Chojnice.

Potrzeba opracowania prognozy do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wynika z art. 51 ust. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227, ze zm.) oraz z art. 17 pkt. 4 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r., poz. 647, ze zm.).

Powierzchnia obszaru objętego projektem mpzp wynosi 33 ha. Teren wokół działek objętych projektem mpzp ma charakter wiejski (lasy, grunty orne, trwałe użytki zielone, nieużytki, wody).

Projekt ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla którego sporządzono niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko, respektuje ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice w sferze dyspozycji przestrzennych i zasad oraz kierunków zagospodarowania terenów. Z punktu widzenia celów ochrony środowiska, ustanowionych na centralnych szczeblach zarządzania, tj. krajowym i wspólnotowym, planowane przedsięwzięcie z racji swego charakteru oraz zakresu będzie miało pozytywny wpływ na racjonalizację gospodarki odpadami.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje analizę uwarunkowań naturalnych i antropogenicznych ustaleń planu, a także potencjalny wpływ na środowisko (możliwe przekształcenia) wynikający z realizacji ustaleń planu.

Ocenia się, że poszczególne elementy środowiska przyrodniczego funkcjonują prawidłowo.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu mpzp nie wywoła negatywnych skutków na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Realizacja ustaleń planu nie będzie skutkowała transgranicznym oddziaływaniem na środowisko.

W związku z realizacją ustaleń mpzp należy liczyć się ze zmianą warunków środowiskowych na terenie wsi Lichnowy, jednakże zaproponowane w projekcie planu rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenu, sposobu jego zagospodarowania, warunków dla projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej, gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru. Nie istnieje potrzeba wskazania alternatywnego w stosunku do przedstawionego w projekcie planu rozwiązania w zakresie zagospodarowania obszaru.

Należy jednocześnie podkreślić, że niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko obszaru objętego Uchwałą Nr XXVIII/344/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Lichnowy, gm. Chojnice – nie jest i nie zastępuje procesu przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w rozumieniu art. 59-65 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227) – nie jest również raportem oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu art. 66-70 ww. Ustawy.

Mgr inż. Marta Wiśniewska